Lietas arhīva Nr. CA-0171-18/12
ECLI:LV:ZAT:2018:0418.C33529113.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2018.gada 18.aprīlī

Zemgales apgabaltiesa
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Belicka,
tiesnese I.Skudra, tiesnesis E.Lenšs,
ar tiesas sēdes sekretāri J.Zitāni,
piedaloties prasītājas /pers. A/ pārstāvim /pers. C/, atbildētājas SIA „LATECTUS" pārstāvei zvērinātai advokātei Agnesei Bulmeisterei,
izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē Aizkrauklē, Jaunceltnes ielā 5 civillietu /pers. A/ prasībā pret SIA „LATECTUS" par līguma saistību izpildi un zaudējumu piedziņu, kas ierosināta sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Bauskas rajona tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret SIA „LATECTUS" (turpmāk – atbildētāja) par līguma saistību izpildi, zaudējumu un līgumsoda piedziņu, norādot, ka 2013.gada 22.aprīlī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts pirkuma līgums par dzīvokļa īpašuma un zemes domājamās daļas iegādi. Atbildētāja pārdevusi un prasītāja nopirkusi īpašumu, kas sastāv no dzīvokļa Nr./numurs/ (turpmāk – dzīvoklis) /Nekustamā īpašuma adrese/. Ar pieņemšanas/nodošanas aktu dzīvoklis nodots prasītājai 2013.gada 15.maijā.

Vēlāk prasītāja konstatēja, ka jumta un terašu hidroizolācijai bija nopietni bojājumi, kā rezultātā dzīvoklis tika appludināts. Prasītāja pieņēma lēmumu par dzīvokļa iegādi, balstoties uz atbildētājas sniegto informāciju, kas izrādījās nepilnīga un maldinoša, kaut arī atbildētājai bija jāpārzina pārdodamais īpašums. Lūdza tiesu piedzīt no atbildētājas zaudējumus, kas radušies prasītājas dzīvokļa īpašumā ietilpstošās terases demontāžas un pārveidošanas rezultātā, zaudējumus, kas radušies dzīvokļa applūšanas rezultātā, kā arī visus ar lietas vešanu saistītos izdevumus un samaksātās valsts nodevas.

Ar Bauskas rajona tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu /pers. A/ prasība pret SIA „LATECTUS" par zaudējumu piedziņu un pienākumu uzlikšanu noraidīta pilnībā, no /pers. A/ par labu SIA „LATECTUS" piedzīti izdevumi advokāta palīdzības samaksai 1325 EUR.

Spriedumā norādīts, ka ar rēķina izrakstu un konta pārskata kopiju (lietas 4.sējuma 89., 90.lapa) apstiprinās, ka atbildētāja samaksāja zvērinātu advokātu birojam par juridiskajiem pakalpojumiem 1325 EUR saistībā ar īpašumu Ikšķilē, Tīnūžu ielā, par sagatavošanos un klienta interešu pārstāvību tiesas sēdē civillietā Nr.C33529113 /pers. A/ prasībā pret SIA „LATECTUS" Bauskas rajona tiesā. Izdevumi advokāta palīdzības samaksai piedzenami atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktam. Minētā summa nepārsniedz Civilprocesa likuma 44.panta ceturtajā daļā noteiktos ierobežojumus.

Par Bauskas rajona tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu /pers. A/ vārdā apelācijas sūdzību iesniedza viņas pārstāvis /pers. C/, pārsūdzot spriedumu daļā par advokāta atlīdzības samaksu 1325,00 EUR. Uzskata pirmās instances tiesas spriedumu šajā daļā par nepamatotu turpmāk norādīto argumentu dēļ.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1. punktā par atlīdzināmiem ir atzīti izdevumi advokāta atlīdzības samaksai, kas nozīmē, ka lietā ir jābūt dokumentam, kas apliecina, ka attiecīgā persona, kas ir veikusi pārstāvību vai sniegusi juridisko palīdzību, ir advokāts.

Bauskas rajona tiesa savā spriedumā nebija atsaukusies uz advokāta ordera esamību lietas materiālos. Lietas materiālos bija orderis Nr.77407, izdots 2014.gada 12.janvārī, un saskaņā ar to advokātam /pers. J/ ir dots uzdevums sniegt juridisku palīdzību un pārstāvēt SIA „LATECTUS" Rīgas apgabaltiesā. Konkrētā lieta Nr. C33529113 tika izskatīta Bauskas rajona tiesā, nevis Rīgas apgabaltiesā. Tādējādi /pers. J/ nebija tiesības pildīt Advokatūras likuma 48. pantā noteiktos uzdevumus Bauskas rajona tiesā.

Lietā bija arī SIA „LATECTUS" pārstāves /pers. H/, orderis Nr.54746, izdots 2015.gada 19.februārī, un saskaņā ar to advokāta palīdzei /pers. H/ ir dots uzdevums sniegt juridisku palīdzību un pārstāvēt SIA „LATECTUS" Bauskas rajona tiesā.

Atbildētājas pārstāvji nav iesnieguši dokumentus, kas pamato viņu pilnvarojumu un to, ka viņiem ir tiesības saņemt no /pers. A/ ar lietas vešanu saistītos advokāta izdevumus.

Izskatot lietu un pieņemot nepienācīgi pilnvarotu personu paskaidrojumus, tiesa ir pieļāvusi Civilprocesa likuma 452. pantā minētos procesuālo tiesību normu pārkāpumus.

Saskaņā ar SIA „LATECTUS" izdoto pilnvaru /pers. J/ un /pers. H/ bija pilnvaroti pārstāvēt sabiedrību visās tiesās, bet tā bija derīga tikai līdz 2014. gada 31.decembrim. 2017.gada 18. un 19. septembra tiesas sēžu protokolos norādīts, ka /pers. J/ pārstāv SIA „LATECTUS" uz pilnvarojuma un advokāta ordera pamata. Tas neatbilst patiesībai, jo /pers. J/ nebija ne derīga advokāta ordera, ne derīga pilnvarojuma pārstāvēt SIA „LATECTUS" Bauskas rajona tiesā pēc 2014.gada 31.decembra.

Advokāts, kurš pārstāv klientu uz ordera pamata, nav tiesīgs piedalīties lietas izskatīšanā pēc būtības, bet gan tikai tiesas debatēs. /pers. J/ piedalījās lietas Nr.C33529113 izskatīšanā pēc būtības, kā arī uzstājās debatēs. Ja advokāts ne tikai sniedz pusei juridisku palīdzību kā tiesu sistēmai piederoša persona, bet viņam uzdots būt arī par puses pilnvarnieku Civillikuma 2289.panta izpratnē, advokātam ir nepieciešama gan pilnvara, gan orderis. /pers. J/ ordera nebija, bet pilnvarojums beidzās 2014.gada 31.decembrī. Tātad viņam nebija pamata sniegt SIA „LATECTUS" juridisko palīdzību Bauskas rajona tiesā un saņemt par to atlīdzību, bet pārstāvēt SIA „LATECTUS" viņš varēja tikai ierobežotu laiku.

Kā liecina 18. un 19.septembra tiesas sēžu protokoli un audioieraksti, tiesas sēdēs piedalījās divi SIA „LATECTUS" pārstāvji, kas nav advokāti, kas var sniegt juridisku palīdzību. Viņi nevarēja tikt iekļauti rēķina izrakstā, kas attiecas uz ierobežotu laika posmu pirms vairāk nekā diviem gadiem un ko tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā atzinusi par advokāta izdevumiem.

Izskatot lietu un taisot spriedumu lietā Nr. C33529113, Bauskas rajona tiesa ir balstījusies uz rakstiskajiem un mutiskajiem paskaidrojumiem, ko

sniegusi persona /pers. J/, kuru tiesa ir kļūdaini uzskatījusi par advokātu un SIA „LATECTUS" pilnvaroto pārstāvi Bauskas rajona tiesā. Atbildētāja - sabiedrība „LATECTUS" - lietā nebija pienācīgi pārstāvēta. Savukārt advokātu biroja „Tark Grunte Sutkiene" rēķina izrakstā iekļautā summa 1325 EUR ir ne tikai nepamatota, bet arī netaisnīga un nesamērīga, ņemot vērā, ka atbildētājas pārstāvniecība netika nodrošināta atbilstoši Advokatūras likuma, Civillikuma un Civilprocesa prasībām.

Lūdz atcelt Bauskas rajona tiesas spriedumu daļā par pretējās puses advokāta atlīdzības izdevumu samaksu. Apelācijas sūdzība pamatota ar Civillikuma 2289.pantu, Civilprocesa likuma 34. panta pirmo daļu, 35.pantu, 44.panta pirmās daļas 1. punktu, 44.panta trešo daļu, 44.panta piekto daļu, 85.panta trešo daļu, 193.panta sesto daļu, 452. pantu, Advokatūras likuma 48. un 48.1, 92.,95., 98., 99. pantu (lietas 5.sējuma 93.-94.lapa).

SIA „LATECTUS" iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumu par apelācijas sūdzību, kurā norāda, ka pretēji prasītājas norādītajam lietas materiālos ir 2014.gada 24.aprīlī zvērinātam advokātam /pers. J/ izdots orderis Nr.097735 ar uzdevumu sniegt juridisko palīdzību un pārstāvēt atbildētāju tieši Bauskas rajona tiesā (lietas 4. sējuma 96. lapa). Minētais orderis tika iesniegts 2015.gada 2.jūlija tiesas sēdē (lietas 4.sējuma 97. - 98.lapa), kurā piedalījās arī prasītājas pārstāvis /pers. C/, kurš ir parakstījis apelācijas sūdzību. Līdz ar to nepatiess un noraidāms ir apgalvojums, ka zvērinātam advokātam /pers. J/ neesot bijis tiesību veikt Advokatūras likuma 48.pantā noteiktās darbības, pārstāvot atbildētāju Bauskas rajona tiesā.

Apelators nav ņēmis vērā, ka, neskaitot pilnvaru, kas bija derīga līdz 2014.gada 31.janvārim, lietas materiālos ir arī citas pēc minētā datuma atbildētājas izdotas pilnvaras.

Attiecībā uz iebildumiem par /pers. H/ tiesībām patstāvīgi vest civillietu Nr.C33529113 Bauskas rajona tiesā uzskata, ka tie ir nepamatoti. Zvērināta advokāte /pers. H/ bija tiesīga pārstāvēt atbildētāju Bauskas rajona tiesā ne tikai uz 2015.gada 19.februāra ordera Nr. 54746, bet arī uz atbildētājas izdoto pilnvaru pamata. Tiesa ir pamatoti nospriedusi piedzīt no prasītājas par labu atbildētajai izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1325 EUR apmērā (lietas 5.sējuma 113.-116.lapa).

Uz tiesas sēdi nav ieradušās trešās personas /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. R/, /pers. S/, /pers. T/, /pers. U/, /pers. V/, /pers. Z/, /pers. A0/, /pers. AA/, /pers. AB/, /pers. AC/, /pers. AD/, SIA „Ductus" pārstāvis, /pers. AE/, /pers. AF/, /pers. AG/, saņemti paziņojumi no /pers. AE/, /pers. AF/, /pers. AG/, /pers. AD/, ka minētās personas nevarēs ierasties uz tiesas sēdi.

Uzklausījusi lietas dalībnieku viedokli, tiesa, uz vietas apspriežoties, nolēma izskatīt lietu bez neieradušos personu klātbūtnes.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas /pers. A/ pārstāvis /pers. C/ uzturēja apelācijas sūdzību, sniedza paskaidrojumus atbilstoši apelācijas sūdzībā norādītajam.

Atbildētājas SIA „LATECTUS" pārstāve zvērināta advokāte Agnese Bulmeistere apelācijas sūdzību neatzina, sniedza paskaidrojumus atbilstoši lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem.

Motīvu daļa

Apelācijas instances tiesa, noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā.

No apelācijas sūdzības (lietas 5.sējuma 93.-94.lapa) izriet, ka prasītāja Bauskas rajona tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu ir pārsūdzējusi daļā, ar kuru no prasītājas SIA „LATECTUS" labā piedzīti advokāta palīdzības izdevumi 1325 EUR apmērā.

Daļā, ar kuru /pers. A/ prasība ir noraidīta, spriedums nav pārsūdzēts, līdz ar to šajā daļā Bauskas rajona tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedums saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta otro daļu ir stājies likumīgā spēkā.

Atbildētāja pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norādījis, ka Bauskas rajona tiesa, pieņemot paskaidrojumus no personām, kuras tam nav bijušas likumā noteiktā kārtībā pilnvarotas, ir pieļāvusi Civilprocesa likuma 452.pantā minētu procesuālo tiesību normu pārkāpumu. Prasītājas pārstāvis uzskata, ka nav tikuši iesniegti dokumenti, kas pamato atbildētājas pārstāvju pilnvarojuma tiesības, līdz ar to nav pamatota arī advokāta palīdzības piedziņa no prasītājas.

Pārbaudot lietas materiālus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka šāds apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklis nav pamatots un neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem.

Civilprocesa likuma 33.panta pirmā daļa noteic, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

Ar lietas vešanu saistīto izdevumu veidus nosaka Civilprocesa likuma 33.panta trešā daļa, un tie ir izdevumi par advokāta palīdzību, izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm un ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi.

Kārtību un apmēru, kādā atlīdzināmi ar lietas vešanu saistītie izdevumi, reglamentē Civilprocesa likuma 44.pants.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta trešajai daļai ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam, ja prasība noraidīta.

Tādējādi puses pēc vispārējiem noteikumiem nevar atbrīvot no pienākuma atlīdzināt izdevumus, kas saistīti ar lietas vešanu, ja tiesas spriedums nav tām labvēlīgs. Tomēr atšķirībā no Civilprocesa likuma 41.panta, kas uzliek tiesai pienākumu piespriest pusei, kuras labā taisīts nolēmums, radušos tiesas izdevumus, jautājumu par minēto izdevumu atlīdzināšanu likumā noteiktajā ierobežotajā apmērā var izlemt tikai tad, ja ir pieteikts attiecīgs lūgums un iesniegti attiecīgi pierādījumi, tostarp par advokāta sniegto juridisko palīdzību un samaksātajām summām.

Nav strīda, ka atbildētāja ir pieteikusi lūgumu par izdevumu advokāta palīdzības samaksai atlīdzināšanu, iesniegusi pierādījumus (rēķinu) par samaksātajiem 1325 EUR par juridiskās palīdzības sniegšanu, tostarp sagatavošanos un klienta interešu pārstāvību civillietā Nr.33529113 /pers. A/ prasībā pret „LATECTUS" Bauskas rajona tiesā (lietas 4.sējuma 89.lapa).

Tā kā Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkts paredz atlīdzināt vienīgi izdevumus advokāta palīdzības samaksai, viens no priekšnoteikumiem šādu izdevumu atlīdzināšanai ir orderis.

Likumdevējs, formulējot Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 1.punktu („izdevumi par advokāta palīdzību") un 44.panta pirmās daļas 1.punktu („ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi [..] advokāta palīdzības samaksai [..]"), skaidri noteicis iespēju atgūt izdevumus par juridisko palīdzību tiesvedībā iesaistītajai pusei, kas izmanto advokāta pakalpojumus, proti, atlīdzināmi izdevumi tikai par advokāta palīdzību. Turklāt ar šajās normās lietoto jēdzienu „advokāts" saprotamas tikai Advokatūras likuma 4.panta pirmajā daļā minētās personas, proti: zvērināti advokāti, zvērinātu advokātu palīgi, Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi, kuri ieguvuši advokāta kvalifikāciju kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, un trešo valstu advokāti, kas Latvijā praktizē atbilstoši noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem par juridisko palīdzību. Advokatūras likuma 48.[1] pants noteic, ka zvērināta advokāta pilnvarojumu un tā apjomu, kā arī tiesības izpildīt šā likuma 48.pantā noteiktos uzdevumus apliecina orderis, kura paraugu apstiprina Latvijas Zvērinātu advokātu padome.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 85.panta trešajā daļā noteikto lietā ir jāiesniedz advokāta orderis, kas apliecina, ka attiecīgā persona, kura ir veikusi pārstāvību vai sniegusi juridisko palīdzību, ir advokāts. Šāds viedoklis pausts arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 28.augusta spriedumā lietā Nr.SKC-187 „(..) tieši orderis ir dokuments, kas apliecina attiecīgās personas advokāta statusu un atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam rada tiesības procesā vinnējušajai pusei pieprasīt izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu no zaudējušās

puses".

Noklausoties pirmās instances tiesas 2015.gada 1. un 2.jūlija sēdes audioierakstu, Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka 2015.gada 1.jūlija tiesas sēdē zvērināts advokāts /pers. J/ nevarēja tiesai iesniegt advokāta orderi (lietas 4.sējums 92.lapa), bet pēc pārtraukuma 2015.gada 2.jūlijā lietā tiek iesniegts zvērinātam advokātam /pers. J/ 2014.gada 24.aprīlī izsniegts orderis Nr.097735, kurā norādīts uzdevums – sniegt juridisku palīdzību un pārstāvēt Bauskas rajona tiesā SIA „LATECTUS", kas ar tiesneša lēmumu pievienots lietas materiāliem, un neviens no lietas dalībniekiem par ordera pievienošanu lietai iebildumus nav izteicis (lietas 4.sējuma 96.lapa).

No lietas materiāliem arī redzams, ka papildus orderim SIA „LATECTUS" ir izsniegusi pilnvaras /pers. J/ pārstāvēt sabiedrību visās tiesu instancēs - 2014.gada 3.janvārī izsniegta pilnvara Nr.2014-12, derīga līdz 2014.gada 31.decembrim (lietas 1.sējuma 58.lapa), 2014.gada 22.decembra pilnvara Nr.2014-104, derīga līdz 2015.gada 31.decembrim (lietas 4.sējuma 88.lapa), 2015.gada 17.decembra pilnvara Nr.2015-103, derīga līdz 2016.gada 31.decembrim (lietas 4.sējuma 230.lapa). Minētais apstiprina, ka zvērināts advokāts /pers. J/ bija pilnvarots pārstāvēt SIA „LATECTUS" intereses visu tiesvedības laiku Bauskas rajona tiesā.

Lietā iesniegts zvērinātu advokātu biroja „Tark Grunte Sutkiene" izrakstīts rēķins par juridiskās palīdzības sniegšanu laika posmā no 2015.gada 1.februāra līdz 2015.gada 28.februārim (ieskaitot) SIA „LATECTUS" uzdevumā (lietas 4.sējuma 89.lapa). Kā jau norādīts iepriekš, SIA „LATECTUS" intereses pārstāvēt uz 2014.gada 24.aprīlī izsniegta ordera Nr.097735 (lietas 4.sējuma 96.lapa) un pilnvaru ar termiņu no 2014.gada 3.janvāra līdz 2016.gada 31.decembrim pamata bija zvērinātam advokātam /pers. J/.

Ņemot vērā norādīto, atzīstams, ka zvērināts advokāts /pers. J/ bija pilnvarots pārstāvēt SIA „LATECTUS" Bauskas rajona tiesā, līdz ar to nav juridiskas nozīmes apelācijas sūdzībā norādītajam, ka dažās tiesas sēdēs piedalījušās arī citas SIA „LATECTUS" pilnvarotas personas, kas nav zvērināti advokāti, kā arī zvērināta advokāta palīdze /pers. H/, līdz ar to neesot pamata par viņu darbu piedzīt advokāta atlīdzību.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto, ka 1325 EUR ir netaisnīga un nesamērīga atlīdzības summa, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka, ņemot vērā tiesvedības ilgumu (prasība tiesā iesniegta 2013.gada decembrī), tiesas sēžu skaitu un ilgumu, procesuālo darbību apjomu šajā lietā, advokāta atlīdzība 1325 EUR nav uzskatāma par nesamērīgi lielu. Turklāt jāatzīmē, ka šī atlīdzība tiek prasīta tikai par juridisko palīdzību, kas sniegta laika posmā no 2015.gada 1.februāra līdz 2015.gada 28.februārim (ieskaitot). Par pārējo tiesvedības laiku, neskatoties uz to, ka tam bija pamats, samaksa par advokāta palīdzību netika prasīta.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti piedzinusi advokāta palīdzības samaksu atbildētājas labā, bet apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu noraidīt atbildētājas lūgumu piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus no prasītājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „LATECTUS", reģistrācijas Nr.40103213378, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1325 EUR (viens tūkstotis trīs simti divdesmit pieci *euro*).

Noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Pilns spriedums sastādīts 2018.gada 18.aprīlī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Belicka

Tiesnese I.Skudra

Tiesnesis E.Lenšs